

AiA Art News-service

nrc >

‘Moet ik die kulverhalen van Six slikken?’

Kunsthandelaar Sander Bijl

Jan Six was niet de enige die zag dat Christie's een onbekende Rembrandt aanbood, vertelt Bijl.

o Arjen Ribbens

13 september 2018 om 18:53

Jan Six heeft hem bedrogen. [Dat zegt collega-kunsthandelaar Sander Bijl](#). Samen zouden ze de onbekende Rembrandt kopen die Six in mei aan de wereld presenteerde. Maar zonder hem daarover in te lichten, zegt Bijl, maakte Six nóg een aankoopafspraken. Met een onbekende investeerder kocht Six het schilderij in december 2016 bij Christie's in Londen, precies één biedstap boven de limiet die hij met Bijl zou hebben afgesproken.

Waarom vertelt u dit nu pas?

Sander Bijl: „Ik weet nog niet zo lang dat ik ben bedrogen. Ik had een afspraak met Jan om het schilderij samen aan te kopen. Op 9 december 2016, een paar minuten na de veiling, belde Jan me op om te zeggen dat het hem niet gelukt was om het schilderij voor ons samen aan te kopen. We waren beiden teleurgesteld dat het niet gelukt was. Later vertelde Jan me dat de koper hem had benaderd voor onderzoek naar het schilderij. Hij bezwoer me toen dat hij geen financieel belang bij het schilderij had.”

Wanneer beseftte u dat het anders zat?

„Dit voorjaar kreeg ik op 9 mei, dus vlak voordat Jan zijn boek presenteerde, een telefoontje van een gezamenlijke vriend. ‘Sander, Sander, heb je ’t al gehoord? Jan heeft een onbekende Rembrandt gekocht. Hij is binnen hoor. Nu ik nog! Hahaha.’ Totaal aangeslagen zette ik mijn auto aan de kant. Toen pas beseftte ik wat Jan Six, die mij zo vaak zijn maatje had genoemd, mij had geflikt.”

Dat is ook al weer maanden geleden.

„Na de onthulling van het schilderij begonnen allerlei mensen uit de kunstwereld me te bellen met de vraag of ik dat schilderij ook gemist had. Pijnlijk, want ik had dat schilderij ook gezien, en mijn huiswerk gedaan. Hoe moest ik op die vragen reageren? Mijn mond houden en al die kulverhalen van Six in de media slikken? Dat hij zo slim was en al die anderen zo dom? Of gewoon de waarheid vertellen? Als ik niet met apps en mails had kunnen laten zien hoeveel contact Jan en ik voor de veiling over dat schilderij veiling hadden, zou ik waarschijnlijk mijn mond hebben gehouden.”

Six zegt dat hij u alleen maar geholpen heeft om iemand te zoeken die namens u op het schilderij zou bieden. Die dienst bewees hij u, zegt Six, omdat u zelf niet in staat zou zijn om zo'n stroman te vinden.

„Dit is zo'n idiote uitleg, dat ik moeite heb dit serieus te nemen. Maar goed, voor de vorm: ik ben nu negentien jaar handelaar, sta al vijf jaar op Tefaf Maastricht en heb belangrijke schilderijen verkocht aan het Metropolitan in New York en The National Gallery in Washington. Bij Christie's heb ik al eens tot anderhalf miljoen dollar op een Rubens geboden zonder dat er een bankgarantie werd gevraagd. En dan zou ik bij een onbekende Rembrandt mijn concurrent vragen of hij voor mij wil bieden en hem mijn limiet prijsgeven? Wie gelooft dat?”

Six zegt dat u op het spoor van de Rembrandt bent gekomen doordat Ernst van de Wetering uw vader zou hebben verteld over Jans vondst.

„Nog zo'n pijnlijke en bizarre stelling. Mijn vader en Van de Wetering ontkennen toch dat zo'n gesprek heeft plaatsgevonden? Door een mail van Ernst, waarin hij antwoordde op een vraag naar de Christie's-catalogus, ben ik erachter gekomen dat Jan en ik hem allebei vragen over het schilderij hadden gesteld. Tien dagen daarvoor vroeg ik al een foto van het schilderij op bij Christie's.”

Six noemt u een handelaar die niet kan kijken en zelf nooit iets ontdekt. Hij zou nooit met u samenwerken.

„In maart 2016 spotte ik op een Oude Meesters-veiling bij Christie’s New York een onbekende Saenredam. Ik ben toen met de catalogus naar Jan Six gestapt. Kijk dit appje stuurde hij me toen ik terugreed naar huis: ‘Gefeliciteerd, echt steengoed werk. Petje af!’ Jan en zijn assistent Marthe hebben me vervolgens geholpen met de toeschrijving van die Saenredam. In ruil voor zijn hulp heb ik hem 10 procent van de opbrengst toegezegd. Ook een afspraak tussen Jan en mij waar niks van op papier staat. Maar als ik dat schilderij verkoop, maak ik die 10 procent direct aan hem over.”

En wat nu?

„Net zoals Ernst van de Wetering, die alle ins en outs van het schilderij kent, vertrouw ik erop dat Jan het schilderij met mij gaat delen.”

